

Mies, joka tunsi Elias Lönnrotin.

II

Amerikkoja myöten uskollinen Kaiun lukija kertoo.

1889 lähti talollisenpoika Kalle Mikkonen Amerikkaa kohti. Ristijärvi jäi taakse ja matka kävi Tukholman kautta. "Maihinnousupaikkana" oli Philadelphia, josta suuria järviä myöten jatkettiin Hancockiin, Kuparisarelle, missä oli paljon suomalaisia. Siihen aikaan kävi kulku tosiaan laivoilla, vasta myöhemmin tulivat mantereen poikki vievät rautatiet, jotka suomalaisiirtolaisuuteenkin vaikuttivat, sen, että kansalaisemmasta siitä pitäen suuntasivat pääasiassa matkansa poikki Amerikan. Hancockissa Mikkonen muiden suomalaisten kanssa työskenteli kymmenisen vuotta kupari-kaivoksessa. Tänä aikana sinne rakennettiin suomalaisille kirkko, joka jo oli esim. Calumetissa. Pastoriksi Hancockiin tuli J. K. Nikander. 1895 liittyi kirkko Suomi-synodiin, joka edustaa kansankirkkomme evank. luth. tunnustusta, niin että siirtyminen seurakunnasta toiseen yli Atlantinkin kävi vain muuttokirjalla. Siellä asui etupäässä pohjanperäläisiä ja Norjan suomalaisia. Mainittuna vuonna -95 sai synodi Suomi-opiston, jossa valmistui mm. pappeja. Amerikan muisoja olisi paljonkin, mutta vieraan aika on valitettavasti vähissä. Joskus täytyy tulla käydä uusimassa, varsinkin, kun tuulin, että paikkakunnalla on toinenkin tait elinikäinen Kaiun lukija, jonka lausyt ns.-päivien takia oli mahdollon kerinää. Niin, ja kun se Pyhäjoen poliisikin vielä jäi tapaamatta, vaikka hiihtopalkkia jo vilaukselta näin.

Pidämme siinä Mikkosen isännän kansa praasua neiti Kamreerin puuhattessa kahvia pöytänsä, Amerikan maistiaista sekun, kun ovat sieltä käsin emäntävainajan sukulaiset ottaneet yhteyttä. Seinällä on isokokoinen valokuvasuurenos, joka esittää morsiusparia, jonka sulhanen yli viidenkymmenen vuoden ikäerosta huolimatta on helposi tunnetta- vissa Kalle Mikkoseksi. Siinä on tosiaan

Mikkosen ja Karoliina Sofia Härkösen juhlatuvaluva, otettu Hancockissa. Morsian oli kasvinkumppaneita ja lähtenyt Amerikkoihin neljää vuotta myöhemmin kuin sulhanen. Siellä tuli leikistä tosi. Kun nuoripari siten kahden lapsensa kanssa nyt keväästä viisikymmentä vuotta siten saapui Suomeen asettuen Pyhäjoelle maanviljelijöiksi meinasi kuitenkin tulla kummat pappien kanssa. Kalle-isäntä kertoo, että Pyhäjoen silloinen pastori nimeltään Mustonen vaati heitä uudelleen vihille selittäen, ettei avioliitto muuten ollut Suomessa laillinen. Mutta Kalle oli sitä mieltä, ettei tässä mikään polk-kapari oilla, kun on vahvistettu liitto Amerikassa kaikin puolin. Ristijärvellä puhui hän asiasta Lönnrotille — Ristijärvi oli silloin Hvyrynsalmen kappelina — ja tämä puhui rovasti Snellmannille. Mikkonen vetosi siihen, ettei hänen liittoaan voinut laittomaksi julistaa ja uusi vihkiminen olisi loukkaus häntä ja hänen vaimoiaan kohtaan. Snelman oli samaa mieltä ja selitti, että ainoa tarpeellinen muodollisuus olisi seuraavantyylinen kuulutus kirkossa: "Täten seurakunnan kuullen tiedoitetaan, että..." Ja kun Mikkonen puhui asiasta Pyhäjoella rovasti Gummerukselle selvisi asia sielläkin, eikä pyhäjokisia Amerikan kävijöitä sen koommin ole vaadittu uudelleen vihille, jos ovat virallisen joottaneet Atlantintakana.

Tosiaan erinomaisessa muistissa on maanviljelijä Mikkonen pitkän elämänsä aikana säilyttäneet tapahtumat, joista hänen kanssaan olisi kiintoisaa jutella pitempääkin. Tällä erää kuitenkin kiitin ja kiituhdin muihin muille asioille.

Panu.